

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:
 Pe un an . . . . . 36 coroane (18 Lei)
 Pe jumătate de an 18 " (9 ")
 Pe un pătrar de an 9 " (4 1/2 ")
 Un număr . . . . . 70 fileri (35 bani)

Manuscrisurile, cărțile, revistele, publicațiile periodice sau zărele cari au schimbul cu „FOAIA DIECEZANĂ”, se trimit pe adresa: V. LOICHIȚA, redactor în Caransebeș, iar banii de prenumărațiune și inserțiuni: administrațiunii „Tipografia și Librăria diecezană” în Caransebeș (Județul Caraș-Severin), Telefon Nr. 30. Manuscrisurile nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor:
 Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 20 cor., până la 200 de cuvinte 25 cor., de aci în sus 30 cor.

Dr. Iosif Traian Badescu Noul episcop al Caransebeșului.

Soborul nostru eparhial și-a spus cuvântul, alegând azi, în 8/21 Martie 1920, pe Prea Cuvioșia Sa părintele arhimandrit Dr. IOSIF TRAIAN BADESCU de episcop al Caransebeșului.

Un fiu al Bănătului nostru mult iubit, prin încrederea soborului nostru încă istoricele trepte ale vlădicilor de Caransebeș.

Cunoscând dela temelie, în amănunte, toate trebile eparhiei noastre de pe urma unei îndelungate activități în serviciul ei, nou alesul episcop are, de sigur, perspectivele cele-mai întemeiate pentru o viitoare mănoasă activitate de arhipăstor.

O fire meditativă cu grija răbdurie a prevederilor de viitor, înfrățită potrivit cu o gândire disciplinată și o logică sănătoasă, sunt însușiri, cari ne îndreptătesc să prevedem în viitoarea muncă a noului și primului episcop bănățean așezat în scaunul marilor săi înaintași vlădici de Caransebeș, o rodnică arhierie.

Activitatea de pân'acum a noului episcop ni este o puternică cheazășie, că speranțele ce se leagă de marcanta sa personalitate, nu se vor desminti, și, că, rezolvirea importantelor probleme de ordin moral, cultural și social ce ni bat cu o stăruitoare grabă și necesitate la poarta bisericii de pe acest drag colț al păpământului românesc, pe urma viforosului războiu, — își vor afla în părintele Dr. IOSIF TRAIAN BADESCU, pe cel mai destoinic înfăptuitor.

Credem tare, că opera începută a primului episcop român al Caransebeșului, ctitor de focare de cultură și înfocat ocrotitor al cărții românești, Ioan Popasu, continuată cu aceeaș inimă și râvnă de urmașii săi prea vrednici, Nicolae Popea și Dr. Elie Miron Cristea, va fi dusă la deplină biruință în noua păstorie a noului ales.

În lumina acestei credinți, salutăm pe noul mire al episcopiei noastre cu cuvintele cântărețului Scripturii:

Bine este cuvântat, celce vine intru numele Domnului!

„REDACTIUNEA“.

Cuvântarea

mandatarului mitropolitan a I. P. C. Sale arhimandritului **Filaret Musta**, cu care a deschis sinodul eparhial electoral pentru alegerea episcopului de Caransebeș, ținut la 8-21 Martie 1920

Venerat Sinod eparhial!

Am acum deosebita onoare a conduce și a presida acest sinod eparhial electoral.

Zic deosebita onoare, căci poci unul dintre dignitarii mitropolitani și încă binemeritați ai provinciei noastre mitropolitane, n'a fost învrednicit de grația bunului Dumnezeu, și distins de autoritatea competentă și de forul competent, și anume de mitropolitul sau locțiitorul de mitropolit, și de conzistorul mitropolitan, de a conduce și a presida până acuma 2 sinoade eparhiale electorale pentru alegerea de episcop pentru dieceza noastră a Caransebeșului și 2 congrese naționale bisericești pentru alegerea de mitropolit pentru provincia noastră mitropolitană cu sediul în Sibiu, cum s'a întâmplat aceasta cu neînsemnata mea persoană.

Pentru aceasta deosebită grație dumnezească deci vin aici, în fața Veneratului Sinod, cu adâncă umilință a mulțami mult înduratului Dumnezeu, părintelui nostru al tuturor din ceriuri, carele m'a hărăzit cu puterea necesară, atât sufletească cât și trupească pentru a săvârși acele acte mari și însemnate.

Aducând aceasta umilită mulțămită, totdeodată vin cu grumazii plecați a cere dela grația divină ca să mă învrednicească, întărindu-mă sufletește și trupește a conduce cu cuviință și demnitate recerută sinodul electoral de acuma spre mângăerea și bucuria mea. Apoi cu toată umilința vin a cere dela grația divină, ca alegerea de episcop de astăzi să fie mai vârtos spre mângăerea și bucuria eparhioților credincioși și spre prosperarea, înflorirea și întărirea diecezei noastre, dară și pentru înaintarea și binele bisericii din provincia noastră mitropolitană, din care provincie face parte dieceza noastră, precum și pentru întreaga biserică ortodoxă din România întregită.

Venerat Sinod!

Scopul acesta înalt însă se poate ajunge, dacă membrii sinodului sunt la înălțimea chie-mării lor, și dacă alegândul are însușirile, ce se recer dela un adevărat episcop, adecă dela un episcop care are însușirile, ce le cere biserica dela dânsul, bazându-se ea pe învățăturile sântei Scripturi și pe învățăturile sântilor părinți ai bisericii, cari sânti părinți pentru sublimele lor învățături religioase-morale, și pentru alte calități înalte morale ale lor precum și pentru viața lor sântă, noi îi sărbătorim în anumite zile de sărbători ale anului.

Noi membrii sinodului electoral atunci suntem la înălțimea chie-mării noastre, dacă noi punând la o lature simpatia sau antipatia față de cutare sau cutare dintre persoanele, cari pot veni în combinație de a fi aleși de episcop, ne vom da votul pentru persoana aceea, carea poșede în măsura cea mai mare însușirile și calitățile ce le cere biserica dela dânsa. Vreau să zic, că simpatia noastră cu aceasta ocaziune să fie pentru persoana, carea întrunește aceste însușiri, iară antipatia noastră să fie față de aceea persoană, carea nu întrunește aceste însușiri alese.

La esaminarea și judecarea însușirilor și calităților persoanelor însă, să nu ne luăm numai după capul nostru și după mintea noastră, căci atunci putem prea ușor să greșim în judecată, ci noi trebuie să ne luăm mai vârtos după părerea dacă nu a totalității, dar cel puțin a inaiorității bărbaților recunoscuți de culți și totdeodată și de oameni de omenie.

Dacă urmăm așa nu vom greși la judecarea persoanelor, ci din contră vom judeca bine.

Venerat Sinod!

După acestea, trecem acuma la însușirile ce trebuie să le aibă acela, pe carele vom să-l alegem de episcop.

Aceste însușiri le aflăm înșirate în epistola, ce a scris'o marele apostol Pavel, numit apostolul ginților, câtră Tit pe carele l-a lăsat episcop în Creta.

Dintre însușirile în aci amintita epistolă însă, eu voiesc să arăt numai unele, și anume numai pe acelea, ce sunt de o deosebită însemnătate, precum am făcut și în alt loc și cu o altă ocaziune.

Una dintre aceste însușiri este, că alegândul să aibă o viață curată, înfrânată și neintinată pentru ca el, având o astfel de viață să poată fi și să fie exemplu viu tuturor credincioșilor, și cu deosebire fiilor săi sufletești, căci exemplul ce-l dă un mai mare, cum este episcopul, cu viața sa curată, aduce mai multă roadă bună în cei mai mici, și în cazul concret, în eparhioții credincioși, decât ori și care vorbire sau cuvântare, fie ea ori și cât de frumoasă, ori și cât de bine întocmită, și ori și cât de bine sunătoare. În limba străbunilor noștri aflăm zicala: „exempla trahunt“, care zicală tradusă în limba noastră de acuma, ne învață, că exemplele celor mai mari, ale antestătătorilor sunt mijlocul cel mai bun, cel mai corăspunzător pentru cei mai mici, pentru cei subalterni, ca ei să se poarte așa cum se poartă antestătătorii lor.

Dacă antestătătorii dau exemple bune cu viața lor, atunci și subalternii se îndeamnă a

imită pe atestătorii lor, ducând o viață placută și curată lui Dumnezeu și oamenilor de bine.

Mântuitorul nostru Iisus Hristos le zice apostolilor: „Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând ei faptele voastre cele bune, să preumărească pe tatăl vostru cel din ceruri”.

Dar această porunca a Mântuitorului îi deobligă și pe episcopi, fiindcă ei sunt următorii nemijlociți ai apostolilor.

Altă însușire, ce trebuie să o poșada episcopul este, ca el să aibă cunoștința perfectă a învățăturilor bisericești cum se află ele în sânta Scriptură, în sântele canoane și în scrierile sântilor părinți, aplicând aceste învățături totdeauna nu numai după literă, ci și după spiritul lor, în mod corespunzător și cu tactul recerut și cu prudența cuvenită și față cu toții din biserică, adică atât față de cei mici, cât și față de cei mari, atât față de cei săraci, cât și față de cei bogați, având el, episcopul, să propage aceste sante învățături cu zel neobosit și învăpăiat, căci numai urmând astfel, activitatea lui va avea rezultatul așteptat.

Episcopul trebuie să aibă zel învăpăiat pentru apărarea tuturor așazămintelor, înstituțiilor noastre mai înalte și mai mici, apoi și pentru bună starea lor, pentru prosperarea și înflorirea lor, întrevinând pentru dănselle totdeauna și ori și unde este lipsă de întrevinire. De altmintrelea episcopul în virtutea pozițiunii sale ierachice, are intrare mai ușoară la locurile competente mai înalte, și întrevinerea lui e împreună cu mai mult succes, decât întrevinerea altor persoane de treaptă ierachică mai inferioară.

Venerat Sinod!

Aci mă opresc cu enumerarea însușirilor, ce trebuie să le aibă un adevărat episcop, și prin urmare, și persoana pe carea voim să o alegem acum de episcop al diecezei noastre cu sediul în Caransebeș.

Mă opresc aci cu enumerarea acestor însușiri, căci de o parte, până aci am arătat, după modesta mea părere, cele mai însemnate dintre ele, iară de altă parte, vorbind și despre altele, m'aș duce prea departe, apoi de altmintrelea, și timpul înaintat nu ne permite a lungi cuvântarea de deschidere a acestui Venerat Sinod.

Mai adaug aci și aceea, că și Domniile voastre, domnilor deputați, din experiență știți, că ce însușiri trebuie să aibă acea persoană, ca să corespundă pe deplin înaltei sale chemări de episcop.

Venerat Sinod!

Noi suntem oameni și ca atari suntem supuși greșelilor; pentru aceea în limba strămo-

șilor noștri români, se zice „errare humanum est”, a greși e lucru omeneș. Dar tocmai pentru aceea, pentrucă suntem supuși greșelilor, avem datorința cu toții, și mai mari și mai mici, să căutăm și să ne nizuim a nu greși nici în lucruri mici, în lucruri neînsemnate, când urmările greșelii comise ar fi mai puțin dăunătoare pentru noi, carii greșim, sau peste tot pentru binele public, cu atât mai vârtos a nu greși în lucruri mari, în acțiuni de mare însemnătate, precum este și acțiunea ce ne stă înainte, alegerea de episcop dela care alegere, dacă-i norocoasă, vreau să zic că dacă-i bine făcută, atârnă mângăierea și bucuria eparhioților în special, dar și marele bine pentru dieceză și pentru biserică, putând ea dieceza, a progresa și a se întări întru toate cele bune și folositoare, adică în cele religioase și morale conform învățăturilor și legilor bisericii având în fruntea ei, un episcop adevărat, cum îl cer învățăturile bisericești.

Eu ca conducător al acestui Venerat Sinod, mă voi nizu a exercita drepturile și datorințele ce-mi compet mie ca mandatar mitropolitan, cu corectitatea recerută, însă mersul bun al sinodului și legalitatea lui nu depinde numai dela ținuta corectă a presidiului, ci depinde și dela exercitarea corectă a drepturilor ce le au domni deputați și dela conlucrarea armonioasă a ambilor factori, a conducătorului și a membrilor sinodului.

Deci, domnilor, deputați, îndemnându-ne unii pe alții, să ne ridicăm cu toții, noi, cari compunem acest sinod electoral, la nivelul recerut, exercitându-ne drepturile și datorințele noastre în armonia cea mai frumoasă; și, observând toate formalitățile prescise de normele și legile din vigoare, să săvârșim actul alegerii de episcop în modul cel mai corect și cum îl cer interesele bine înțelese ale bisericii.

Cu aceste închei cuvântarea mea, și declar de deschis acest sinod eparhial electoral.

Alegerea episcopului de Caransebeș.

Sinodul nostru electoral pentru îndeplinirea catedrei episcopale a eparhiei Caransebeșului s'a întrunit Duminecă în 8/21 Martie 1920, și aproape cu unanimitatea voturilor a ales pe unul dintre cei mai distinși fii ai diecezei noastre, ceace este prin tot trecutul său P. C. Sa părintele arhimandrit Dr. Iosif Tr. Badescu. Lasăm mai jos să urmeze raportul oficial cuprins în protocolul sinodului electoral despre actul alegerii:

PROTOCOLUL

sinodului eparhial extraordinar al diecezei ortodoxe române a Caransebeșului, întrunit Duminecă în 8 21 Martie la Caransebeș pentru alegerea de episcop.

Președinte: I. P. C. Sa arhimandrit, vicariu episcopesc Filaret Musta, ca mandatar mitropolitan.

Notar : Dr. Cornel Cornean, secretar konzistorial.

1. În preșerea deschiderii acestui sinod, convocat prin circularul dtdo 19 Febrie 1920 Nr. 344 B ex 1920 și alăturat la protocolul prezent, s'au ținut ritualele priveghierii, iar astăzi, începând la 9 ore a. m. s'a celebrat sf. liturghie, ambele după tipicul Rusaliiilor în biserica catedrală, împreună fiind sfânta liturghie cu invocarea sfântului Duh. La aceste rituale au asistat deputații sinodali și o mulțime de credincioși.

2. După terminare serviciului dumnezeesc la 11 ore a. m. membrii sinodului adunați în sala de ședințe a primăriei orașenești esmit în persoanele deputaților Dr. George Popoviciu, Dr. Mihai Groșșian și Dr. George Gërda o deputație la Înalt Prea Cuvioșia Sa Domnul arhimandrit, vicariu episcopesc Filaret Musta pentru a-l invita la deschiderea sinodului.

3. Venind Înalt Prea Cuvioșia Sa Domnul mandatar mitropolitan, însoțit de deputațiunea membrilor sinodali, în mijlocul deputaților, este primit cu vie acclamări și, ocupând scaunul presidial, deschide sinodul cu cuvântarea ce o publicăm în alt loc al foii noastre.

4. Fiind astfel deschis sinodul, Înalt Prea Cuvioșia Sa Domnul președinte chiamă la masa biroului ca notari interinali pe deputații Dr. Cornel Cornean și Augustin Ghilezan din cler, pe Ioan Dobromirescu, Dr. George Gërda, Dr. Vasile Loichița și Ilie Orzescu dintre mireni, iar dintre acești designează de notar al ședinței prezente pe deputatul Dr. Cornel Cornean.

5. La apelul nominal se constată că sunt prezenți următorii 45 deputați:

1. Ioan Andreescu; 2. Dr. Iosif Tr. Badasbu; 3. Dr. Petru Barbu; 4. Iosif Brebenar; 5. Vasile Brebenar; 6. Alexandru Bocșian; 7. Dr. Virgil Budințian; 10. Justin Chirilă; 11. Izidor Chirița; 12. Dr. Cornel Cornean; 13. Nicolae Cornean; 14. Dr. Petru Cornean; 15. George Crenian; 16. Contantin Diminescu; 17. Aurel Doboșan; 18. Ioan Dobromirescu; 19. Teodor Dragomir; 20. Mihail Gașpar; 21. Dr. George Gërda; 22. Andreiu Ghidiu; 23. Augustin Ghilezan; 24. Dr. Mihail Groșșian; 25. Dr. Nicolae Ionescu; 26. Dr. Petru Ionescu; 27. Dr. Vasile Loichița; 28. Pavel Magnescu; 29. Ioan Marcu; 30. Dr. Victor Mercea; 31. Zărie Miulescu; 32. Aurel Moaca; 33. Filaret Musta; 34. Virgil Musta; 35. Traian Oprea; 36. Ilie Orzescu; 37. Ioan Pepa; 38. Dr. Cornel Petricu; 39. Dr. Iosif Popoviciu; 40. Dr. George Popoviciu; 41. Dominic Rațiu; 42. Cornel Sciopon; 43. Cornel Ștefan și 44. Iuliu Vuia. Constatându-se deci prezența a 45 deputați, sinodul se declară capabil de a-și începe lucrările.

6. Înalt Prea Cuvioșia Sa Domnul arhimandrit, vicariu episcopesc Filaret Musta prezintă literile dtdo 15/28 Februarie 1920 Nr. 75 M. ale Prea Sfinției Sale Doftnului episcop, locțiitor de mitropolit Ioan I. Papp, prin cari litere l-a încredințat cu conducerea sinodului eparhial extraordinar pentru alegerea de episcop.

Sinodul ia la cunoștință literile Prea Sfinției Sale.

7. Se prezintă actele electorale înaintate cu raportul konzistorial dtdo 29 Aprilie 1918 Nr. 2538 B. ex 1918; cel al alegerii unui deputat preoțesc în cercul XIV Recița-montană înaintat cu raportul konzistorial dtdo 7 Martie 1920 Nr. 516 B. și protestul profesorului de teologie Dr. Dimitrie Cioloca în contra alegerii deputatului preoțesc Dr. Petru Ionescu înaintat cu raportul konzistorial dtdo 7 Martie 1920 Nr. 328 B. și astfel cu considerare la dispozițiile §-lui 5 din Regulamentul afacerilor interne, deputații se împart în 3 secțiuni verificatoare, dintre cari a) secțiunea primă constatătoare din deputați mireni aleși în cercurile I până incluzive X, verifică pe deputații mireni din secțiunea II, adecă pe

cei aleși în cercurile XI—XX; b) secțiunea a doua verifică pe deputații din secțiunea a treia, și anume pe deputații preoțesti, iară c) secțiunea a treia verifică pe deputații din secțiunea primă.

În scopul acesta toate actele electorale și credinționalele se predau respectivelor secțiuni.

Pentruca secțiunile să-și poată îndeplini lucrările, ședința se suspende.

8. Redeschizându-se ședința, secțiunea primă prin referentul ei Dr. George Gërda raportează despre actele electorale din cercurile mirenești XI—XX.

Se declară de verificați deputații mireni: 1. Petru Cornean și Eremia Dan, aleși în cercul XI Iam; 2. Ioan Cimponeriu și Iustin Chirilă, aleși în cercul XII Sasca-montană; 3. Dr. Petru Cornean și Dr. Mihail Groșșian, aleși în cercul XIII Oravița-montană; 4. Dr. Timotei Radî și Iosif Brebenar, aleși în cercul XIV Recița-montană; 5. Aurel Doboșan și Aurel Moaca, aleși în cercul XVI Caransebeș; 6. Teodor Dragomir și Ilie Orzescu, aleși în cercul XVII Teregova; 7. Constantin Burdia și Ioan Dobromirescu, aleși în cercul XVIII Mehadia; 8. Zaharie Miulescu și Iuliu Vuia, aleși în cercul XIX Bozovici; 9. Stefan Jianu și Dr. Petru Penția, aleși în cercul XX Panciova.

Actele electorale din cercul XV Bocșa-montană, fiind atacate prin protest, se transpun comisiei verificatoare.

9. Referentul secțiunii a doua Dr. Petru Cornean raportează despre actele privitoare la alegerile deputaților preoțesti din cercurile I—XX.

Se declară verificați deputații preoțesti:

1. Nicolae Cornean	ales în cercul	I Valeaboului
2. Dr. George Popoviciu	" "	II Logoj
3. Dr. Iosif Tr. Badescu	" "	III Zgribești
4. Sebastian Olariu	" "	IV Făget
5. Dr. Nicolae Ionescu	" "	V Coșava
6. Ioan Pepa	" "	VI Buziaș
7. Dr. Petru Ionescu	" "	VII Jebel
8. Augustin Ghilezan	" "	VIII Ciacova
9. Ioan Andreescu	" "	IX Fizeș
10. Traian Oprea	" "	X Vêrșet
11. Dr. Cornel Cornean	" "	XI Iam
12. Virgil Musta	" "	XII Sasca-mont.
13. Cornel Ștefan	" "	XIII Oravița-
14. Dr. Petru Barbu	" "	XIV Recița-mont.
15. Mihail Gașpar	" "	XV Bocșa-mont.
16. Filaret Musta	" "	XVI Caransebeș
17. Andrei Ghidiu	" "	XVII Teregova
18. Pavel Magdescu	" "	XVIII Mehadia
19. Ștefan Popa	" "	XX Satul-nou.

Iar actele electorale din cercul XIX Bozovici fiind atacate prin protest, se predau comisiei verificatoare.

10. Referentul secțiunii a treia Dr. Cornel Cornean raportează despre actele electorale din cercurile I—X.

Se declară verificați deputații mireni.

1. Dr. Virgil Budințian și Alex. Bocșianu aleși în cercul I Valeaboului; 3. Isidor Chirița și Stefan Cărbășiu aleși în cercul II Logoj; 3. Dr. Iosif Popoviciu și Dominic Rațiu aleși în cercul IV Făget; 4. Dr. George Gërda și Dr. Titu Dragonescu aleși în cercul V Coșava; 5. Dr. Victor Mercea și Ioan Marcu aleși în cercul VI Buziaș; 6. Dr. Vasile Loichița și George Pârnu aleși în cercul VII Jebel; 7. Isidor Georgeviciu și George Crenanu aleși în cercul IX Fizeș; 8. Romul Molin și Dr. Octavian Proștean aleși în cercul X Vêrșet;

Iar actele electorale din cercul III Zgribești și VIII Ciacova fiind atacate prin protest, se transpun comisiei verificatoare.

11. Constatându-se deci ca s'au verificat 53 deputați, iar dintre aceștia sunt de față 45,

Presidiul enunța capabilitatea sinodului de a aduce deciziuni valide.

12. De notari definitivi se aleg: Dr. Cornel Cornean și Augustin Ghilezan din cler, Dr. George Gârda, Ioan Dobromirescu, Dr. Vasile Loichița și Ilie Orzescu dintre mireni, dintre cari deputatul Dr. Cornel Cornean se alege notar general.

13. Se purcede mai departe la alegerea comisiei verificatoare și celei financiare.

Sinodul alege în comisiunea verificatoare pe deputații: Andrei Ghidiu, Dr. Mihai Gropșian și Dr. Iosif Popoviciu; iar în comisiunea financiară pe deputații Dr. George Popoviciu, Petru Cornean și Dominic Rațiu.

Pentruca aceste comisii să-și poată cefptui lucrările, ședința se suspende.

14. După redeschiderea ședinței urmează la ordinea zilei raportul comisiei verificatoare, care prin referentul ei Dr. Iosif Popoviciu raportează asupra alegerii deputaților mirenești în cercul III Zgribești:

Nefiind întemeiate motivele aduse în protest, alegerea deputaților mirenești în cercul III Zgribești, Cornel Șciopon și Titu Hațieg, se verifică.

15. Acelaș raportor referență asupra actului electoral din cercul VIII Ciacova și propune, iar sinodul pe lângă respingerea protestului lui Ioan Uzon din Ciacova, verifică alegerea deputaților Dr. Iuliu Coste și Constantin Diminescu.

16. Prezentând acelaș raportor actul electoral al deputatului preotesc în cercul XIX Bozoviciu, pe lângă respingerea protestului, sinodul verifică alegerea deputatului Dr. Ioan Sirbu și în fine

17. acelaș raportor referență asupra actului electoral din cercul XV Bocșa-montană și propune, iar sinodul verifică alegerea deputaților mireni Dr. Cornel Petricu și Vasile Brebenariu.

18. Comisiunea financiară prin referentul ei Dominic Rațiu propune privitor la stabilirea diurnelor și speselor de călătorie ale deputaților cari iau parte la acest sinod, iar sinodul decide: Membrii din loc și membrii parlamentari să nu primească nici diurnă nici spese de călătorie; ceilalți membrii, primesc diurna și spesele de călătorie conform regulamentului.

19. Se prezintă raportul Consistorului diecezan dtdo 7/20 Martie 1920 Nr. 526 B. ex 1920 privitor la devenirea în vacanța a eparhiei noastre prin alegerea Prea Sfințitului Domn episcop Dr. E. Miron Cristea de mitropolit primat, a dispozițiilor luate referitor la conducerea diecezei și la convocarea sinodului extraordinar electoral de astăzi.

Raportul se ia la cunoștința.

20. Deputații Dr. Titu Dragouescu și Eremia Dan cer concediu pe durata sinodului actual.

Concediile cerute se acorda.

21. Raportul Consistorului diecezan dtdo 7 Martie 1920 Nr. 515 Pl. ex 1920 privitor la abdicarea deputatului mirenesc Ioan Cimponcriu dela mandatul său.

Abdicarea deputatului Ioan Cimponcriu se ia la cunoștința și, în consecință, declarându-se mandatul de deputat mirenesc din cercul XII Sasca-montană de vacant, se invită Consistorul diecezan, să ia dispozițiuni pentru întregirea lui.

22. Adresa deputatului Aug. Ghilezan, prin care acesta își depune mandatul său.

La propunerea deputatului Dr. George Gârda renunțarea deputatului Augustin Ghilezan nu se ia la cunoștința.

23. Se prezintă raportul Consistorului diecezan dtdo 7 Martie 1920 Nr. 320 Pl. ex 1920 cu care se înaintea protestul profesorului de teologie Dr. Dimitrie Cioloca contra ținerii sinodului eparhial electoral cerând ca deputații să-și depună mandatele și alegerea de episcop să se amâne până ce se vor face alegeri noi de deputați.

Dupa cetirea în întregime a protestului, la propunerea deputatului Dr. George Gârda sinodul decide, să nu intre în desbaterea acestuia, ci să treacă la ordinea zilei.

24. Urmiând însuși actul alegerii de episcop, I. P. C. Sa Domnul arhimandrit, vicariu episcopesc Filaret Musta, provoacă sinodul să-și aleagă trei bărbați de încredere pentru scrutinarea voturilor, iar sinodul alege de atari, pe deputații Dr. George Popovici, Dr. Mihai Gropșian și Dominic Rațiu, cari numai decât își ocupă locurile la masa biroului.

Premergând acestea, se pășeste la alegere și adecă, la apelul nominal pun unul câte unul ședulele lor de votare în urna destinată spre acest scop, următorii deputați: 1. Ioan Andreescu, 2. Dr. Petru Barbu, 3. Iosif Brebenar, 4. Vasile Brebenar, 5. Alex. Bocșianu, 6. Dr. Virgil Budințian, 7. Constantin Burdia, 8. Ștefan Cărbășiu, 9. Justin Chirilă, 10. Isidor Chirița, 11. Dr. Cornel Cornea, 12. Nicolae Cornean, 13. Dr. Petru Cornean, 14. George Crenian, 15. Const. Diminescu, 16. Aurel Doboșan, 17. Ioan Dobromirescu, 18. Teodor Dragomir, 19. Mihail Gașpar, 20. Dr. George Gârda, 21. Andrei Ghidiu, 22. Augustin Ghilezan, 23. Dr. Mihai Gropșian, 24. Dr. Nicolae Ionescu, 25. Dr. Petru Ionescu, 26. Dr. Vasile Loichița, 27. Pavel Madescu, 28. Ioan Marcu, 29. Dr. Victor Mercea, 30. Zărie Miulescu, 31. Aurel Moaca, 32. Filaret Musta, 33. Sebastian Olariu, 34. Traian Oprea, 35. Virgil Musta, 36. Ilie Orzescu, 37. Ioan Pepa, 38. Dr. Cornel Petricu, 39. Dr. Iosif Popovici, 40. Dr. George Popoviciu, 41. Dominic Rațiu, 42. Cornel Șciopon, 43. Cornel Ștefan și 44. Iuliu Vuia, peste tot deci 44 deputați.

Dupăce au votat toți acești deputați prezenți, înaltul presidiu împreună cu notarii și cu cei trei bărbați de încredere numără ședulele de votare, luând una câte una din urnă în care erau puse și transpunându-le în altă urnă goală, ce a stăt gata pe masa biroului, constată ca numărul ședulelor de votare corespund pe deplin numărului de 44 al deputaților prezenți cari au votat.

Petrecute acestea, înaltul presidiu în vederea tuturor deputaților, a notariilor și a bărbaților de încredere, ridică din uruă rând pe rând ședulele de votare și cetește în auzul tuturoră numele scris pe ele, iar notarii sinodului înseamna în lista de scrutiniu voturile cetite, și în urmă încheindu-se scrutiniul, înaltul presidiu enunță următorul rezultat al aceluia:

Pentru I. P. C. Sa Domnul arhimandrit Dr. Iosif Tr. Badescu s'au dat 39 voturi, iar 5 bile au fost albe; prin urmare, înaltul presidiu **declară între entuziasticele aclamări ale deputaților pe arhimandritul Dr. Iosif Tr. Badescu de ales episcop al diecezei ortodoxe române a Caransebeșului**, având acest act electoral a-se transpune Preasfințitului sinod episcopesc spre pertractare canonică și subșternere la Maiestatea Sa pentru preagrațioasa întărire.

25. I. P. C. Sa Domnul arhimandrit Dr. Iosif Tr. Badescu, alesul episcop al eparhiei Caransebeșului fiind invitat printr-o deputațiune constătătoare din deputații Dr. George Popovici, Dr. Petru Cornean și Dr. Mihai Gropșian, se presintă între vii aclamări în fața sinodului. Înaltul presidiu îi comunică că sinodul eparhial electoral l-a ales de episcop al eparhiei Caransebeșului, din care prilej îl felicita călduros și îl provoacă a-se declara dacă primește aceasta încredere a sinodului electoral.

În urma aceasta Î. P. C. Sa Domnul arhimandrit Dr. Iosif Tr. Badescu mulțamind sinodului pentru alegerea sa de episcop precum și Î. P. C. Sale Domnului arhimandrit, vicariu episcopesc Filaret Musta pentru osteneala ce și-a luat-o de a conduce alegerea, declară că primește încrederea ce i-s'a oferit alegându-l de episcop al diecezei Caransebeșului.

26. Pentru autenticarea protocolului prezent, sinodul ia următorul concluz:

Acest protocol să se autentice astăzi la 6 ore d. a. sub presidiul Î. P. C. Sale Domnului arhimandrit, vicariu episcopesc Filaret Musta prin notarii, bărbații de încredere ai sinodului și prin toți acei deputați sinodali cari la timpul indicat se vor afla prezenți în sala de ședințe a Consistorului diecezan, spre care scop înaltul presidiu se adresează numai decât cu invitare către toți deputații sinodali.

27. Deputatul sinodal Dr. Petru Cornean, prin cuvinte, alese și simțite mulțamește Î. P. C. Sale Domnului arhimandrit, vicariu episcopesc Filaret Musta pentru osteneala, bunăvoința și tactul cu care a condus actul alegerii de episcop și în fine între manifestări vii de consimțământ din partea sinodului întreg, urează Î. P. C. Sale mulți ani fericiți.

28. Deputatul Dr. Mihai Grosșian propune iar sinodul între urări entuziaste decide: trimiterea unei telegrame omagiale, gloriosului nostru Rege și izbăvitor din robia seculară Ferdinand I, cu redactarea căreia se încredințează biroul.

Textul Telegramei:

Maiestății Sale Regelui

FERDINAND I.

domnul tuturor Românilor

BUCUREȘTI.

Sinodul eparhial electoral din Caransebeș deodată cu alegerea de episcop al diecezei Caransebeșului a Părintelui Dr. Iosif Traian Badescu, depune omagiile sale la treptele înaltului și strălucitului Tron urând, ca binecuvântarea Tatălui Ceresc din belșug să se reverse asupra Maiestății Voastre și asupra glorioasei Dinastii române spre fericirea Ei și a întregului neam românesc.

Filaret Musta,

arhimandrit, președintele sinodului electora

29. Î. P. C. Sa Domnul arhimandrit, vicariu episcopesc Filaret Musta, mulțamind deputaților pentru sprijinul ce i-l'au dat în conducerea acestui sinod electoral dă expresiune bucuriei ce o simte în sufletul său, când vede că instituțiunile salutare depuse în Statutul organic al bisericii noastre s'au dezvoltat atât de frumos și s'au pus în praxă și la această ocaziune în adevăratul spirit al bisericii. În fine imploară binecuvântarea lui Dumnezeu peste lucrările acestui sinod și cu aceasta declară sinodul eparhial electoral de încheiat.

Întreg orașul era pavoazat cu drapele tricolore în cinstea istoricului act ce s'a săvârșit în sala festivă a primăriei.

Seara la ora 7 deputații sinodali în fruntea reuniunii de cântări și a cetățenilor orașului nostru au aranjat un impozant conduct cu torțe în onoarea mandatului mitropolitului și a nou alesului episcop.

Conductul în sunetul muzicii pompierilor, a pornit din curtea institutului teologic spre locuința Î. P. C. Sale părintelui comisar mitropolitan Filaret Musta, și ajungând aici, corul reuniunii de cântări sub conducerea

artistică a Dlui profesor P. Bancea deschide scărada. După încheierea ultimelor acorduri, secretarul conzistorial, Dr. Cornel Cornean, într'un frumos și avântat discurs aduce omagiile sale înaltului prelat din prilejul conducerii atât de înțelepte a marelui act săvârșit azi spre binele diecezei noastre, prin fericita alegere ce s'a făcut.

Î. P. C. Sa mulțamește emoționat pentru calda manifestare de dragoste ce i-se face, și îndeamnă pe cei de față la tot ce este bun și corect, dragoste și armonie reciproca.

De aici conductul în sunet de fanfara eșind în strada principală, o parcurge până la reședința episcopescă unde, lume imenză așteaptă sosirea convoiului. Brava noastră reuniune de cântări a fost și aci, în fața nou alesului episcop, la culmea chemării sale. După accentele subline și înalțatoare ale corului, P. O. D. protopresbiter al Logoșului, Dr. George Popovici, într'o clasică și entuziastă cuvântare se face talmăcitorul bucuriei generale a fiilor bisericii noastre din dieceza Caransebeșului, când vede urcând tronul arhieriei pe primul și cel mai vrednic fiu al Bănătului. Dorește noului episcop o păstorie asămănătoare marilor sai înaintași spre binele bisericii și prosperarea diecezei pe care va conduce-o. Î. P. C. Sa, noul episcop răspunde, că în noua sa chemare ca cap al diecezei Caransebeșului, va avea în vedere deapăruri, ca și până acum, numai interesele superioare ale bisericii și neamului său, și încheie cu calde omagii aduse desrobitorului nostru, viteazului Domn al tuturor românilor, Maiestății Sale Regelui nostru Ferdinand I, măritei noastre Doamne, milostivei mame a suferinșilor și sârmanilor, Maiestății Sale Reginei Maria, Alteței Sale Regale moștenitorului, Prințului Carol și întregii dinastii române. Corul întonează „Imnul Regal”, după sfârșitul căruia conductul în sunetele muzicii se retrage. Astfel am sărbătorit ziua de 8.21 Martie, cu care se va începe o nouă pagină în istoria vieții noastre bisericești din dieceza Caransebeșului.

Cronicar.

Biografia nou alesului episcop.

Nou alesul nostru episcop Dr. Iosif Traian Badescu, s'a născut la 1856 în comuna Șopotul-vechiu, în valea Almajului, unde tatăl său Iosif a funcționat ca învățator, iar mai târziu ca preot. Școala primară a învățat-o în comuna sa natală. Studiile ginnaziale le-a urmat în Caransebeș, Logoș și Seghedin, unde a depus și examenul de maturitate. S'a înscris apoi la universitatea din Budapesta la filosofie. După un an trece la drepturi, pe cari le absolvă în anul 1884.

După terminarea studiilor juridice intra în serviciul statului, însă vocațiunea îl face să se retraga de zgomotul lumii și să-și închine întreaga sa viață binelui bisericii și neamului său. Episcopul de fericita pomenire Ioan Popasu îl trimite la universitatea din Cernăuț, unde în anul 1889, este promovată la gradul de doctor în teologie. În acelaș an intra în serviciul diecezei noastre, ca secretar conzistorial. În 1890 este hirotonit în diacon, apoi hirotesit în protodiacon, iar în 6 Ianuarie 1899, la Botezul Domnului, într'u presbiter. În 1902 se tunde în monah primind numele iubitelui sau părinte, Iosif. În anul 1903, a treia zi de Paști, episcopul Nicolae Popoaia îl hiroteseste într'u protosincol, iar de sârbatoarea Na-

șterii Domnului din anul 1919, fostul episcop Dr. E. Miron Cristea, îl birotesește în arhimandrit.

În cursul morbului îndelungat și după moartea fostului referent școlar Ioan Ionașiu, a împlinit și agențele senatului școlar cu mult succes, fiind pe lângă aceea totodată și ajutor în senatul bisericesc, la care senat sinodul eparhial din anul 1903 l-a ales definitiv al doilea referent, funcționând în această calitate până în ziua de azi cu o apretiată putere de muncă.

Încea în anul 1908, când după moartea fericitului episcop Nicolae Popea, alegerea din 21 Septemvrie 1908 de episcop a prea vrednicului arhimandrit și vicariu episcopesc Filaret Musta, neprihana, nobleța și corectitudinea încorporată, — din motive cunoscute tuturora, n'a fost întărită, ochii frunțașilor noștri s'au îndreptat către acest ales fiu al neamului. Majoritatea sinodala cinstită și curată de atunci, câștigată cu atâtea jertfe aduse cu drag și inimi înălțate pentru biruința steagului ce s'a desfășurat în fața supremelor sfertări guvernamentale ungurești, l-a ales în 29 Iunie 1909, cu căldură, ca vrednic urmaș al marilor săi înaintași episcopi Ioan Popasu și Nicolae Popea. Dar din aceleași motive binecunoscute nici această alegere n'a fost confirmată. Și, când azi, în zilele de fericită întregire a neamului nostru, încrederea reprezentanților bisericii adunați în sobor îl onorează din nou, ea nu poate să însemne altceva, decât încoronarea unei opere ce s'a savârșit peste trei decenii pe altarul bisericii și al neamului, care, desigur, va primi și sancțiunea prea înaltă a gloriosului nostru Domnitor. (Datele biografice s'au luat, în parte, din „Monografia orașului Caransebeș“.

Cuvinte de pregătire pentru împărtășirea deamnă cu sfânta taină a cuminecăturii

Iubiților mei credincioși!

Ne apropiem de timpul pregătirii pentru împărtășirea cu sfânta taină a cuminecăturii. Simțesc în sufletul meu o deosebită plăcere și bucurie ca din acest incident să va întrețin câteva momente cu povățuiri neapărat de lipsa, în ceea ce privește pregătirea DVoastre cu vrednicie la împărtășirea cu s. taină a cuminecăturii. La aceste povățuiri împletesc cuvântul meu din cuvintele celor mai înțelepți de cât mine.

Vă aflați, iubiților, în ajunul zilelor mari ale împărtășirii, în cari să vă prefaceți trupurile în vase alese ale Domnului și inimile în tot atâtea lăcașuri dumnezeiești.

Voi simți în sufletul meu o deosebită mângăiere, când voi afla și esperia, că am contribuit cu povățuirile mele la fericitele îndemuiri de caința ale Psalmistului, care zice: „*ostănit-am întru suspinarea mea și cu lacrimile mele spăl toată noaptea patul meu și cu lacrimile mele udat-am asernutul meu*“. O nespasă bucurie voi simți în

sufletul meu când voi ajunge la mângăitoarea convingere că am putut să torn balsam vindecător pe ranele sufletelor DVoastre și voi putea să aud din buzele DVoastre expresiunea Psalmistului „*lacrimile... mele mi-au devenit pâinea mea ziua și noaptea*“, sau cuvintele Triodului: „*Dă-mi Hristoase ploaie de lacrimi ca să plâng și să-mi spăl spurcăciunea cea din poște și să mă arăt fie curățit*“. Și fiindcă am luat asupra-mi sarcina de bună voie ca să vă arat cum trebuie să fie pregătirea aceluia, care voiește să se împărtășească cu sfânta dumnezeiasca și înfricoșata taină a cuminecăturii, Vă poftesc cu stăruință să fiți cu toată luarea aminte!

I

Cea dintâi pregătire la primirea cuminecăturii, așezată de Dumnezeu și de s. noastră biserică pentru credincioșii săi este *postul*, menit atât pentru curățirea trupului cât și a sufletului.

Trei dușmani mari are omul pe pământ. Acești dușmani sunt: trupul, lumea și diavolul.

Numai prin post și rugăciune se pot birui acești trei dușmani, după cum însuși Mântuitorul Hristos ne arată aceasta.

Postul cel trupesc, care constă întru înfrânarea poftelor, prin cumpatul în mâncări și beături, precum și postul sufletesc, care constă „*în înstrăinarea de răutăți, înfrânarea limbei, lăpădarea mâinii, desfacerea de clevețire, de minciună și jurământul mincinos*“, după cum îl definește cea mai clasică carte rituală: *Triodul* — sunt așezaminte dumnezeiești, întocmite spre binele și folosul trupului și al sufletului.

„Preaînțeleptul Dumnezeu, când a zidit pe omul cel dintâi, în mâinile postului l'a dat, ca postul să-i fie omului un tată iubitor și un distins învățator pentru mântuirea lui“. „*Din toți pomii raiului să mâncați, numai din pomul științei, binelui și raiului să nu mâncați!*“ Iată cum să indigiteaza chipul postului în rai!

„Dacă în rai a fost de lipsă postul, cu atât mai de folos a fost postul afară de rai! De vreme ce postul a fost de lipsă ca armă înainte de lupta cea mare, carea a purces din pornirile poftelor, cu atât mai vărtos a fost de lipsă după ce ne-a împresurat oastea cea mare întărită de poftele noastre cele rele. Dumnezeu a pus ca pedeapsă moartea celor ce urăsc și nesocotesc postul: „*îndată ce veți mânca cu moarte veți muri*“. Din contra pe cei ce cinstesc postul i-a scos dela moarte.“

Pentru ca să ne convingem despre aceasta „*pentru ca să vedem ce fel de podoabă aduce oamenilor postul, ce fel de scut și întărire, ce fel de lucrări alese și folositoare aduce cu sine postul*“, să luăm exemplul lui Moisi și Ilie pro-rocul, cetatea Ninivenilor, Daniil și cei trei co-

coni, dar mai vârtos exemplul Domnului nostru Iisus Hristos.

Moisi prorocul ca și Ilie, deși între bătrâni au fost ca și niște stâlpi, deși ei prin alte fapte bune s'au făcut vestiți, laudați și cu îndrăzneală — totuși numai prin post a fost cu puțință a se apropia de Dumnezeu. Moisi numai după ce a postit 40 de zile s'a învrednicit a primi cele două table de piatră. Dar pogorându-se din munte și aflând, că poporul său israelitean în absența lui a călcat legea, a sfărâmat tablele primite cu atâta ostăneală, pentru că a crezut că e lucru necuvios ca neamul acela, care calcă legea să poată primi legea lui Dumnezeu. Pentru aceea a trebuit ca acest minunat proroc să mai postească alte 40 de zile, ca în locul tablelor, pe cari le-a fost sfărâmat, să poată primi dela Dumnezeu altele.

Asemenea marele proroc Ilie 40 de zile a postit, ca prin post mântuit de munca morții, să se înalțe la ceru în căruța de foc și până astăzi moartea n'a văzut.

Locuitorii din cetatea Ninive, pentru fărâdelegile lor au fost osândiți și dați peirci. Dar postul atât al oamenilor cât și al dobitoacelor i-a mântuit din gura morții și la viață i-a întors. Bărbați și femei, tineri și bătrâni, stăpâni și slugi au luat asupra lor sarcina postului. Pretutindenea plâns și tânguire, saci și cenușă! Ba chiar singur împăratul ieșind din scaunul său maiestos s'a îmbrăcat în sac și și-a presărat capul cu cenușă. În chipul acesta al postului s'a mântuit toată cetatea.

Și să vedeți ce lucru minunat! *Ceeace nu a putut face maiestosa porfiră împărătească, a făcut sacul; ceeace nu a putut aduce la îndeplinire coroana împărătească, a isprăvit cenușă.*

Daniil prorocul căzând în groapa leilor, cu ajutorul postului a trăit cu sălbatecele fiară ca cu niște melușele blânde și nevătămat a ieșit de acolo. Sau cum ne spune cântarea Triodului: „a înfrânt gura leilor, iar aceștia au stâns văpaia cuptoriului“. Cu toate că leii șapte zile de-arândul mâncare n'au gustat, nu s'au atins de prorocul, care a fost dat lor spre mâncare ca și când păzitoriul leilor li-ar fi poruncit să nu să atingă de corpul prorocului.

Cu acest post și cei trei coconi în cuptoriul babilonic fiind aruncați, unde au stat timp mai îndelungat, nu au ars. Cum de nu au ars, cum a luptat trupul cu focul și a biruit trupul? Întrebați postul și el fără greutate vă va rezolvi problema. Vedeți și aici o minunată luptă și o preaminunată biruință! Minunează-te de post și îl îmbrătoșază! *Pentru că după cum vedeți în cuptoriul de foc ajută, în groapa de lei e scut, rânduiala dumnezească o schimbă pe cum a schimbat-o la Niniveni, dracii gonește, iușimea o potolește și aduce*

mare liniște în inima noastră. Dar oare pentru ce să aduc eu de pildă pe robi, și pentru ce nu pe stăpânul?

Mântuitorul nostru Iisus Hristos, fiind în pustie încă a postit 40 de zile. Cu aceasta armă a postului a făcut cea mai splendidă biruință asupra diavolului, voind acesta să-l ispitească. Prin această biruință ni-a dat tuturor pildă ca și noi asemenea să ne intrăm, pentru ca să ieșim deplin învingători în fața ispitelor diavolești sau ale îmboldirilor sătanei, după cum le numește apostolul Pavel. Sau cum zice cântarea Triodului: „cu luminatul vestmânt al postului îmbrăcându-ne, să ne desbrăcăm de haina cea întunecată“.

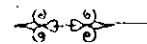
Să nu fugim de post, floarea pocăinței, ca nici Dumnezeu să nu-și întoarcă fața sa dela noi! Să nu fugim noi de post. Să cinștim postul, pentru că după cum am văzut, postul pentru sufletele noastre este odihnă, bătrânilor podoabă, tinerilor povăzuitor și învățător. Postul este cununa frumseței la toată etatea, la bărbați și la femei! Aceasta ni-o spune și cântarea Triodului când zice: „postul maica curățeniei, defăimătoarea păcatului și vestitoarea pocăinței; petrecerea ingeilor și mântuirea oamenilor“.

II

A doua pregătire la primirea sfintej cuminecături este pocăința. Pildă vie de pocăință, carea a slujit și va sluji pururea de îndreptare pentru lumea creștină, o aflăm la muierea preacurvă din sf. evanghelic. *La aceasta aflăm durere, carea a deșteptat-o, găsim credință, cu carea a alergat la Hristos Mântuitorul, aflăm dragoste, cu carea era aprinsă pentru pocăință și aflăm îndrăzneală, de carea era însuflețită iarăși pentru pocăință. Această muiere păcătoasă are multe cauze de a să pocăi și sfârâma. Inima pe carea i-a dat-o Dumnezeu, cu mare dragoste a dat-o spre curvie; trupul ei, care s'a cuvenit să fie lăcaș preasfântului Duh, l'a făcut lăcaș a toată necurătenia. Purtarea de grijă, carea se cuvenia să o aibă pentru mântuirea ei, ea singură o a îndreptat pentru perirea nu numai a sufletului ei, ci și a acelora, cari prin pilda ei urâtă, i-a tras la fărâdelegi.*

Ea nu caută și nu cere mijloace omenești pentru înlănzirea lui Dumnezeu. Ea udă cu lacrimi picioarele Domnului pentru mântuirea ei; ea nu află altă îndreptare și îndestulare, afară de Domnul Iisus Hristos!

(Urmoază)

Congresul național-bisericesc

(Continuare)

Eveniment de însemnătate epocală este apoi uniunea politică a întreg neamului nostru de aici, împreună cu frații din Bucovina și Basarabia în România mare, la sânul patriei mame.

Eveniment fara pareche in istoria noastra este si faptul, ca din trei arhierici ce avea metropolia noastra, a ramas numai unul, si acela de etate inaintata.

Referitor la obiecte de cari vom avea sa ne ocupam in cursul sesiunii actuale, urmeaza Rapoarte generale si speciale cu probleme de mare insemnatate, dintre care ating special: Chestia scoalelor confesionale, reforma scoalelor normale, infiintarea facultatii teologice, chestia infiintarii si respective reactivarii episcopilor istorice, in deosebi alacerea organizarii bisericii noastre in urma impletjurarilor schimbate, care din urma se prezinta atat de delicata, pe cat de importanta a fost organizarea bisericii noastre de aici pe baza Statului organic.

De aceea, in vederea ca dela modul deslegarii acestor probleme atarna nu numai ulterioara existenta a scoalelor noastre confesionale si progresul dorit al invatamantului pe toata linia, ci atarna si buna si normala adminstratie a diecezelor fara episcopi, precum pacea interna a acestei mitropolii; in vederea ca toate acestea sunt avizate in competinta congresului, raspunzator pentru deliberarile sale, va citez spre orientare urmatorul aliniat din cuvantul rostit de marele Andreiu la deschiderea congresului din 1868:

„Depun cu desavarsita odihna sufleteasca toata competinta legislativa si administrativa a bisericii noastre nationale in manile Congresului prezent si a celor viitoare Congrese, cari singure sunt reprezentantele legale si canonice a intregii noastre provincii mitropolitane, prin urmare competente de a duce si conduce trebile administrative canonice, bisericesti, scolare si fundationale. De astazi incolo depun si rezponzabilitatea pentru ulterioara soarte a bisericii in manile acestui congres si a celor viitoare“.

Atingand toate acestea rog si aici, precum in sfanta biserica am rugat pe milostivul Dumnezeu, sa ne lumineze mintea cu lumina intelepciunii sale cei dumnezeesti, care sa strabata in inimile noastre a tuturor, cum strabat razele soarelui prin usile ferecate ale castelurilor, si salutandu-va din tot libovul inimii mele de buna venire, — declar sesiunea ordinara a Congresului national bisericesc, convocata pe ziua de ieri, de deschisa.

Pasagiul in care se aminteste de Majestatea Sa Regela *Ferdinand*, de milostiva Regina *Maria* si casa domnitoare au fost ascultate de deputatii ridicati in picioare, pe langa puternice urari de „sa traiasca“ la adresa Majestatii lor.

Dupa terminarea vorbirii P. S. Sa a fost viu aclamat. Inaltul presidiu numeste notari interinali pe urma, torii deputatii: D. Ludu, Dr. Ciuhandu si Dr. C. Cornean, din cler; Dr. P. Rosca, Dr. S. Dragomir, Dr. Burdan, Dr. Costina, I. Fotoc si P. Goanța, mireni.

Facandu-se apel nominal se constata, ca sunt prezenti 46 deputatii, adica in numar suficient ca congresul sa-si poata incepe lucrarile.

In intelesul statutului organic, Congresul se imparte in 3 sectiuni, pentru ca sa faca verificarea deputatilor congresuali. Prin urmare deputatii din arhidieceza primesc actele referitoare la alegerile din dieceza Aradului si au sa faca verificarea acestor alegeri, deputatii din dieceza Aradului a celor din dieceza Caransebes, iar cei din dieceza aceasta verifica alegerile deputatilor din arhidieceza.

Anunțându-se ședința proxima pe azi d. a. la orele 3 p. m. ședința se inchide la orele 10 $\frac{1}{2}$.

Sedința a doua

s'a ținut Luni in 23 Februarie n. la orele p. m. Prezident P. S. Sa episcopul *Ioan I. Papp*. Notar: *Dr. C. Cornean*.

Se cetește procesul verbal al ședinței prime. Se autentica.

Se pune la ordinea zilei verificarea deputatilor congresuali.

Deputatii din arhidieceza constituiti sub prezidiul P. C. Sale arhimandritului *Dr. Ilarion Puscariu*, propun prin raportorul *Dr. Valer Moldovan* sa fie declarati de verificati toti 30 deputatii din dieceza Aradului.

Deputatii din dieceza Aradului, constituiti sub prezidenția P. C. Sale arhim. *Roman R. Ciorogariu*, propun prin raportorul *Dr. Costina* sa fie verificati 26 deputatii din dieceza Caransebesului, iar celelalte acte sa fie predate comisiei verificatoare.

In fine deputatii congresuali din dieceza Caransebesului, constituiti sub presidiul P. C. Sale arhimandritului *Filaret Musta* prin raportorul *Dr. Petru Corneanu* declara de verificati 29 deputatii din arhidieceza, iar actul electoral din cercul Sighisoarei, fiind atacat prin protest, se preda comisiei verificatoare.

Inaltul prezidiu constata, ca sunt verificati 85 de deputatii (din 90), deci congresul se poate constitui. Pune la ordinea zilei alegerea biroului si a comisiunilor prescise de Regulament, precum si a unei comisii speciale, care va avea sa se ocupe cu gestiunea referitoare la unificarea bisericii noastre cu cea din vechiul regat.

La propunerea deputatului *Dr. A. Lazar* biroul si comisiile se aleg in urmatorul mod:

Biroul: *Dr. A. Craciunescu*, *Tr. Vatiap* si *Dr. C. Cornean* din cler; *Dr. Pavel Rosca*, *Dr. S. Dragomir*, *Dr. E. Costina*, *Dr. A. Ciavici*, *Dr. A. Morar*, *P. Fotoc* mireni.

Comisia verificatoare: *A Ghidiu* din cler; *Dr. I. Pop*, *Dr. G. Cosma*, mireni.

Comisia organizatoare: *Dr. Il. Puscariu*, *Filaret Musta*, *Roman Ciorogar*, din cler; *Dr. V. Moldovan*, *Dr. N. Comsa*, *V. Goldis*, *Dr. A. Lazar*, *Dr. G. Dobrin*, *Dr. V. Mercea*, mireni.

Comisia bisericeasca: *Dr. I. Tr. Badescu*, *N. Ivan*, *G. Sarbu* din cler; *Dr. I. Pop*, *Dr. I. Marghita*, *Dr. T. Burdan*, *Dr. G. Cosma*, *Dr. Petru Cornean*, *Pavel Goanța*, mireni.

Comisia scolară: *Dr. N. Balan*, *Dr. Ciuhandu*, *Dr. C. Cornean*, din cler; *Dr. I. Blaga*, *O. Goga*, *I. Moldovan*, *S. Zaslo*, *I. Vuia*, *Petru Fotoc*, mireni.

Comisia financiara: *Dr. V. Siftu*, *F. Manoila*, *S. Olariu* din cler; *Dr. O. Vasu*, *Dr. D. Roman*, *Dr. E. Costina*, *Dr. A. Ciavici*, *Dr. G. Dobrin*, *Dr. P. Cornean*, mireni.

Comisia petiționară: *A. Ludu*, *M. Lucuța*, *I. Pepa* din cler; *N. Macrea*, *I. Preseure*, *Dr. R. Veliciti*, *Dr. G. Roxin*, *Dr. A. Morariu*, *P. Goanța*, mireni.

Comisia fundatiunii Gozdu: *N. Borzea*, *Iuliu Bodea*, *A. Ghidiu*, din cler; *Dr. I. Marghita*, *Dr. I. Pop*, *A. Mocioni*, *Dr. A. Lazar*, *Dr. V. Mercea*, *Dr. G. Garda*, mireni.

Comisia specială pentru organizarea bisericii: *Dr. N. Balan*, *R. Ciorogar*, *Dr. G. Ciuhandu*, *F. Musta*, *Dr. I. Badescu*, *N. Ivan*, din cler; *Dr. V. Moldovan*, *O. Goga*, *Dr. N. Comsa*, *Dr. S. Dragomir*, *V. Goldis*, *Dr. A. Lazar*, *Dr. I. Marșeu*, *Dr. G. Cosma*, *Dr. P. Cornean*, *Dr. V. Mercea*, *Dr. G. Dobrin* și *Dr. G. Garda* mireni.

Se prezenteaza apoi rapoartele conzistorului mitropolitan, care se distribuie diferitelor comisii — si apoi se acorda mai multe concedii.

Anunțându-se ședința proxima pe Marti, 24 Februarie n. la orele 3 d. a. ședința se inchide la orele 4 $\frac{1}{2}$.

(Urmeaza)

Dela *Diracțiunea liceului de stat „TRAIAN DODA”, Caransebeș*, am primit spre publicare următoarele :

ACTE DE DANIE

Preluat școlile de stat, unele mai bine, altele mai slab ajustate, aveau o soartă comună în ce privește hrana sufletească a vremilor nouă.

Întâial un școlar s'a deschis pretutindeni cu multă solemnitate, între lacrimi de fericire, după atâtea lacrimi de durere în ochii fragezi, în cele mai multe locuri însă fără manuale școlare, fără urmă de slovă românească în bibliotecă.

Liceul „Traian Doda” din Caransebeș a avut în această privință mai mult noroc, mulțumită unor instituții și unor oameni cu dragoste de școală, cu mult avânt și cu mare spirit de jertfă în sufletele lor.

Când înșiruim aici daniile — în ordine cronologică — satisfacem nu numai unei datorii, dar credem a servi însăș cauza sfântă, pentru care s'au dat și s'au adus aceste jertfe. Faptele bune au fost întotdeauna izvor de asemenea fapte.

1. *Întâia rândunică.* Cea dintâi carte, ce-a pătruns modest în biblioteca liceului nostru a fost „Andrei Șaguna” de Nicolae Popea. Într-o zi de August, o doamnă văduvă, mătușa profesorului Ștefan Velovan, preda cu lacrimi în ochi directorului cartea amintită, vrând și prin acest gest să-și arate fericirea de-a vedea împlinită o vechie dorință a înaintașilor: liceu românesc în Caransebeș. E obolul văduvii...

2. *Dania studenților universitari din București.* În clipele, când școalele de stat de dincoaci de Carpați treceau rând pe rând sub scutul statului român, câțiva studenți universitari din București, la inițiativa și în frunte cu *maecdo-românul* *Papucostea* student în litere și cu bănațenii *Iancu Călușan* dela litere, *Ioan Duicu* dela drept și *Ștefan Boruz* dela silvicultură, au început — cu concursul fraților din vechiul regat — o colectă de cărți literare, pentru a pune temelie bibliotecii liceului „Traian Doda” din Caransebeș. În apelul lor, publicat în Dacia și în Neamul Românesc, instituții (Academia Română, Casa Școalelor, Casa Bisericii, Socec ș. a.) și particulari au donat peste 600 volume. Aceste danii au fost aduse la Caransebeș în vagonul „Asociației culturale din Banat”.

3. *Dania „Asociației culturale din Banat”.* Eră tot prin August. I. P. S. Sa DI Mitropolit-primat *Dr E. Miron Cristea*, pe atunci episcop de Caransebeș și DI profesor universitar *Dr Traian Lalescu*, discutau necesități actuale. Din discuția rodnică și din cel mai curat sentiment altruist s'a plamadit ideea „Asociației culturale din Banat”. Și, înainte de-a avea statute formale, consultați fiind câțiva oameni de școală la îndemână, s'a trecut la fapte. Lipsurile erau iminente. Ideea, îmbrățișată cu deosebită căldură la București, guvernul da Asociației suma de 500.000 Lei. Imediat sunt trimiși la București doi delegați, directorul liceului și contabilul Consistorului. Intervenția I. P. S. Sale, spiritul de jertfă al instituțiilor și al oamenilor de frunte din elita vieții noastre culturale-politice din capitală, îndeosebi nobosita răvna a D-lui profesor de universitate Traian Lalescu, au dat ca rezultat *douăsprezece biblioteci* à 500—600 cărți literare, hărți românești și tablouri, pentru 6 licee (Caransebeș, Lugoj 1, Timișoara 3 și Oravița 1), 2 școli normale (Caransebeș și Timișoara), 2 școli civile-comerciale (Lipova și Orșova) și 2 școli civile (Caransebeș și Lugoj), — afara de acestea o bibliotecă pentru școala primară din Caransebeș, un frumos dar pentru institutul teologic din Caransebeș și pentru militari, *cărți didactice*

pentru mai multe școli primare și secundare, mai ales cele din centrul episcopiei, plus o frumoasă sumă ce va servi ca fond al Asociației. În acest fel liceul nostru nu numai că a fost provăzută din bună vreme cu aproape toate manualele școlare, dar elevilor saraci li-s'a dat posibilitatea să ajungă la ele gratuit ori cu reducere de 50 la suta, după următoarea normă: din totalitatea cărților de școală 50% cu preț întreg, 25% cu preț de jumătate, iar 25% gratuit. E „Asociația culturală din Banat” întâia asociație, care înainte de-a fi constituită formal — dă cel mai efectiv sprijin, în răstimp scurt, școlilor românești din Banat, între cele mai grele împrejurări ale începutului.

4. *Dania Comunității de avere din Caransebeș.* Aproape în aceeaș vreme cu daniile amintite, Comunitatea de avere da dovadă de adâncă înțelegere a rosturilor momentane, când donează liceului din granița „Traian Doda” suma de 4000 cor., pentru augmentarea bibliotecilor ei. Această sumă eră menită pentru cumpărarea unor cărți de valoare istorică-literară dintr-o bibliotecă particulară. Dacă nu s'a ajuns încă la o înțelegere cu proprietarul actual al acelei biblioteci, dând o numai în întregime, sperăm, ca instituția puternică a grănicerilor va face posibilă acapărarea pentru liceul de aici a numitelor biblioteci.

5. *Dania D-lui advocat deputat în cameră Dr Alexandru Morariu.* Conduc de sentimentul de-a ajuta pe elevii saraci la cumpărarea cărților, foarte scumpe, D-l deputat Alexandru Morariu a pus la dispoziția direcțiunii suma de 1000 coroane. Ajutați fiind însă elevii cu cărți școlare din partea Asociației Culturale din Banat, suma de sus s'a adăus la Fondul de ajutorare al elevilor, îndeosebi cu medicina.

6. *Dania I. P. S. Sale D-lui Mitropolit-primat Dr E. Miron Cristea.* DI Mitropolit-primat, care în scurtul restimp, ce i-a fost dat să mai pastorească în fosta sa eparhie, a purtat cu toate prilejurile cel mai viu interes liceului nostru — a donat bibliotecilor liceului — la plecarea sa în București 160 opuri în 227 volume respective exemplare.

7. *Dania D-lui Petru Popovici, negustor în Caransebeș.* Lasam aici sa urmeze însuș Hrisovul sau de danie:

„Eu Petru Popovici, negustor în Caransebeș, dând laudă Domnului pentru toate binefacerile, de cari a învrednicit neamul nostru românesc acum, când s'au deschis și pentru fiii noștri porțile educației naționale, voi eu sa promovez după putințele mele nazuințele lor în întru a fi Români conștiți, virtuoși și vânoși.

În acest scop fac liceului „Traian Doda” din loc, în numele sf. Treimi, o danie de 10.000, zi zecemii cor. care danie sa poarte numele meu, ca un îndemn pentru toți aceia, cărora Dumnezeu le-a harazit puțința de a face asemenea danii.

Din interesele sumei de 10.000 cor. se vor distribui: 1. Un premiu, în cărți sau bani, de cel puțin 250 coroane pentru cel mai distins elev la limba și literatura română, istoria sau geografia patriei noastre iubite; 2. Un premiu în cărți sau bani, de cel puțin 250 coroane pentru cea mai bună lucrare a elevilor, din documentul limbii și literaturii române, a istoriei sau geografiei României întregite sau a Românilor, cari n'au avut fericirea sa fie cuprinși în sânul iubitei noastre patrii; 3. Un premiu de cel puțin 250 coroane pentru cercetașul cu mai mare tragere de inimă dela acest liceu; 4. Eu, ca donator, sau corpul profesoral, în înțelegere cu mine, vom putea da — cu timpul, după necesitățile actuale — și alte meniri acestui fond.

Distribuirea premiilor de sub Nrii 1—3, respective

și 4, se va face după cea mai bună chibznică a corpului profesoral, fiind și eu — până voi fi în viața — încunoștințat asupra votului acelei conferințe. Suma premilor singuratică e de cel puțin 250 coroane, neputând trece în totalul lor peste interesele fondului, se vor capitaliza. Ca interesele să atingă și într-un început sumele fixate, până vom ajunge ca institutele de economii să poată da procente mai ridicate, iau însuși suma de zece mii coroane, pe lângă interese de 10%. Pentru augmentarea fondului voi face și eu însuși tot ce-mi va sta în putere, vor face și elevii — al lor fiind fondul — prin diferite producții literare-artistice-gimnastice.

Fie ca aceasta danie să dea generației de mâine și celor ce vor veni înbold tot spre mai bine, pentru preamărirea lui Dumnezeu, a slavitei noastre dinastii și a iubitei noastre patrii.

Semnat-am acest hrisov în anul Domnului 1920, în cel dintâi an al desrobirii sufletelor prin avevarata școala națională, la 2 Februarie. *Petru Popovici* m. p.

8. *Douăte la colecta de Crăciun* au atins suma de 12.835 cor. 66 fil. Destinația acestei sume se va fixa la propunerea corpului profesoral, de organele în drept.

9. Au mai daruit: Comunitatea de avere din Caransebeș 1200 cor. pentru pictarea tabloului patronului Traian Doda, preotul Ioan Popovici din Iaz, cadru pentru acest tablou, — prefectură județului Caraș-Severin, dnii prof. Dr. V. Loichița, prof. M. Annaș, prof. M. I. Manolescu, Mihail Gaspar, Cridim, D. Abeleanu și Toma Ioanniu diferite cărți literare.

Pentru danii rugam pe toți binefacătorii să primească mulțumita noastră, a profesorilor și a elevilor.

Caransebeș, la 12 Martie 1920.

Sabin Evițian
directorul liceului „Traian Doda”.

Ș T I R I

Nou deputat sinodal. Colegiul preotesc din cercul electoral Recita-montana, a ales pentru restul perioadului 1918-1920, de deputat sinodal preotesc pe profesorul de teologie Dr. Petru Barbu, în locul consilierului ministerial Dr. Petru Ionescu, care a fost ales în două cercuri și a optat pentru cercul electoral Jehel.

Guvern nou. General Averescu, președinția Confederației și internele. C. Argetoianu, finanțele și ad-interim la justiție. General Rașcanu, războiul. Dnii Zamfirescu, externele. P. P. Negulescu, instrucția publică și cultele. General G. Valeriu, lucrările publice. T. Cudalbu, agricultura și domeniile. O. Taslatianu, industria și comerțul. Grig. Trancu-Iași, Ant. Moesonyi, I. Inculeț, I. Nistor miniștri fara portofoliu.

Parastas. Duminică în 11 Martie a. e. la inițiativa „Reuniunii române de cântări” din loc s'a servit în biserica catedrală parastas pentru odihna sufletului merituosului ei fost conducător *Achim Alioște*. La parastas a cântat corul „Reuniunii” cu steagul, iar la următorul s'a cântat, pentru prima dată la noi, clasică compoziție: „Adusu-mi-am aminte” a nemuritorului nostru artist Ciprian Porumbescu. Meritele lui pentru naționalismul său înflăcărat în cele mai grele vremuri pentru românii din granița și pentru neobosită sa activitate în folosul „Reuniunii”, le-a apreciat printr-un frumos și cald discurs directorul școlii noastre normale Ilic Orzescu.

Clubul didactic din Caransebeș inaugurează un ciclu de conferințe, însoțite de proiecțiuni luminoase, declamări, recitari, cântări ș. a. Conferințele se vor ține în sala de gimnastică a liceului „Traian Doda” în

următoare ordine: Joi, 18 Martie, orele 6 d. a. Dr. Vasile Loichița prof.: Alexandru Vlahuța. Duminică, 21 Martie, orele 8 seara prof. Iuliu Vuia: Ștefan cel Mare. Duminică, 28 Martie orele 6 d. a. ref.-asesor cons. Aurel Moacă: Reforma agrară. Sâmbata, 3 Aprilie, orele 8 seara prof. Dr. Vasile Loichița: Nicolae Grigorescu. Duminică, 25 Aprilie, orele 8 seara prof. Nicolae Tomici: Influența războiului mondial asupra evoluției spiritului omenesc. Duminică, 3 Maiu, orele 8 seara directorul Ilic Orzescu: Desvătarea sufletescă a copiilor în lumina pedagogiei experimentale. Joi, 6 Maiu, orele 8 seara directorul Sabin Evițian: Frați desrobiți și frați cari sufer. Alte eventuale conferințe se vor ațișa. Taxa de intrare: 1 Leu (2 cor.) locul de șezut și 50 Bani (1 cor.) locul de stat. Studenții plătesc câte 10 Bani (10 fl.) Abonamente pentru întreg ciclul se pot face la Librăria Dieczebana ori la cassă, solvându-se 7 Lei (14 cor.) pentru loc de șezut, 3.50 Lei (7 cor.) pentru loc de stat, 70 Bani (1.10 cor.) pentru studenți. Venitul e destinat pentru acoperirea speselor taranjare, diapozitive). — La aceste conferințe Vă invita pe toți, cu dragoste. *Clubul Didactic*

„ASOCIAȚIA CULTURALĂ DIN BĂNAT”.

Nr. 29 1920

Convocare

Învitam membrii fondatori și pe toți sprijinitorii culturii românești la cea dintâi

Adunare generală

a „Asociației culturale din Banat”, care se va ține în Timișoara, în sala primăriei, Joi în 2/15 Aprilie 1920 la orele 5 d. a.

Programul adunării:

1. Deschiderea adunării.
2. Raportul comitetului pregător.
3. Votarea statutelor.
4. Alegerea comitetului.
5. Eventuale propuneri.

Caransebeș, din ședința comitetului pregător, ținută la 4/17 Martie 1920.

Dr. E. Miron Cristea
mitropolit-prînat, președinte

Dr. Cornel Cornean
secretar

Cronica culturală și literară

Festivalul regimentului nostru de casă. Sâmbata în 7/20 l. e. regimentul 96 infanterie a aranjat în sala de gimnastică a liceului nostru un prea frumos festival artistic, în scopul procurării instrumentelor necesare orchestrei ce vrea să înființeze. Ni-s'a dat prilej să vedem producându-se un cor compus din soldați de rând, între cari, spre lauda lor fie zis, se aflau și ofițeri. Un cor disciplinat, încât ni-a impus. Dl. locotenent Părvulescu pare a avea toate aptitudinile pentru instruirea și conducerea maiestră a unui cor, oricât de numeros ar fi acela. Au urmat câteva declamațiuni, producții perfecte, între ele și o improvizație în versuri a Dlui loc. Gavaropol, cu colorit local și cu multă dragoste pentru Banatul nostru. Ce să mai zicem

apoi de teatru? O piesă originală în 2 acte, nu ușoară, a fost jucată admirabil. Dnii locotenenti Gavaroș, Bubulica și Georgescu par a se fi indeletnicit mai intențiv cu arta dramatică. Scriitorul acestor șire, care până acum în fiecare oficer din Regat vedeă pe politicianul, oratorul, soldatul etc., desăvârșit, și-a câștigat convingerea că ei sunt și poeți și artiști. C.

O conferința a tuturor clericilor din Cernăuți în frunte cu P. S. Sa episcopul de Rădăuți, Ipolit a luat hotărârea, ca întru intensificarea vieții religioase-morale, care a suferit și suferă atâtea scaderi în urma războiului cumplit, să se țină în cursul postului s. Paști, în catedrala mitropolitană, conferințe religioase, împreună cu serviciul divin, cântări bisericești, priveghieri (în săpt. a 5-a) și pregătiri pentru primirea cu demnitate a sântelor taine. O inițiativă vrednică de toată lauda, care ar trebui, de sigur, imitată în întreg cuprinsul țării românești, pentru fundamentarea unei sănatoase și puternice vieți sociale cinstite.

La Sibiu, își face apariția de pe la finea lui Februarie a. c., un excelent ziar cotidian „Dacia Traiană” sub conducerea distinsului nostru prețios scriitor Ioan Gorun (Al. Hodoș) cu colaborarea Dnei Const. Hodoș, nuvelistă apreciată și cu rost ales în mișcarea noastră literară de înaintea de războiu și prin publicarea bunei „Reviste Noastre” de pe vremuri. Se vor citi în „Dacia Traiană”, cu mulțumire, articoli de fond dintre cei mai justți, foiletoane scrise cu real talent și peste tot o limbă corectă, care-i face cinste. „Dacia Traiană” se va citi de oricine cu folos, și de aceea o rec. cititorilor noștri, cu căldură. (Pe un an: 160 cor., Sibiu, Piața mare Nr. 17).

Pentru cine vrea să cunoască adevărata popularitate a actualului șef de guvern, general Averescu, frumosul prim articol al Dlui D. Tomescu din Nr. 3, al „Ramuri”-lor, va fi un cuminte îndrumător. Tot acolo și îmbucurătoarea veste a Dlui C. Ș. Fagățel despre „Deșteptarea provinciei”, cu direcții de sănătoasă orientare culturală (Abon. pe an 40 Lei. „Ramuri”, Craiova).

Din Seria, conferințelor anunțate de „Clubul nostru didactic” s'au ținut până acum în sala liceului „Traian Doda” din localitate, conferința prof. Dr. V. Loichița despre Al. Vlahuță și cea a profesorului I. Vuia despre Stefan cel Mare, îmbinate cu declamări, cântări și proiecțiuni luminoase. Au succes amândouă conferințele, procurând auzitorilor adevărate clipe de sărbătoare sufletească.

Joi în 11 c. s'au întrunit în Caransebeș învățătorii dela școlile primare de plasă pentru constituirea cercului cultural învățătoresc, cu care prilej domnii învățători Gh. Neamțu și Pavel Jumanca, au citit disertații didactice. Cercul s'a constituit astfel: preș.: Pavel Jumanca; vice-pres.: Iosif Olariu; secretar: R. Popa; cassar: N. Simeria și bibliotecar: I. Adam.

Producțiunea artistică a *măistrului Cioroșea* în orașelul nostru, a fost hotărât, o strălucită, davada pentru marele său talent muzical. Ni s'a dat să vedem încă odată, ce poate produce iscusința artei. Fluierul, cavalul ca și frunza de mesteacăn, vechi instrumente muzicale naționale, au plâns și au tresărit de bucurie, după voia marelui artist Cioroșea, în doinele ca și în horlele noastre, cu aceeași dulceață, duioșie și gingășie, ce se desprinde din fiecare gamă a cântecului nostru popular. Îi vom păstra todeauna o prietenească amintire pentru clipele scumpe ce ni le-a procurat venind în mijlocul nostru.

Di general Silviu de Herbay, a ținut în sala festivă a primăriei noastre, Luni în 15 Martie a. c. o prea instructivă conferință despre rolul vieții sportive în educație. r/l.

Concurs.

Pentru ocuparea definitivă a postului *invățătoresc* dela școala confesională ortodoxă română din comuna **Maciova** prin aceasta se escrie concurs cu termen de de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”.

Emolumente:

1. Salariu 1200 cor, dela comuna bisericească prin repartiție anuală. Eventuale gradațiuni se asigură din partea statului.
2. Pentru adunarea generării 20 cor.
3. Pentru conferința 20 cor.
4. Pentru scripturistica 10 cor.
5. Pentru facerea socoților cultului și a bisericii 50 cor.
6. Dela înmormântări unde va fi poștit 2 cor.
7. Locuința în natură cu grădina de legume.

Alesul învățator este obligat a instrua tinerimea școlară în cântarea bisericească și a o conduce la biserică, iar pentru purtarea cantoratului în sf. biserică primește în folosința pământul școlar de 3 jugere și 800 [ ] după care va avea să platească însuși darea receruta de lege; și încă 12 metri pătrați de lemne.

Recurenții să-și subștearnă rugările Prea On. Domn protopresbiter Andrei Ghidiu în Caransebeș cu a cărui prealabilă învoire să se prezinte în sf. biserică din Maciova spre a-și arăta desteritatea în tipic și cântarea bisericească, dar nici decât în ziua de alegere.

Maciova, din ședința comitetului parohial ținută la 30 Noemvrie 1919 n.

Ioan Borlovan
preot și președ. com. par.

În conțelege cu oficiul protopresbiteral.

Venerabilul Conzistoriu diecezan prin decizia sa din 10 Ianuarie 1918, Nr. 91 B. încuviințând sistematizarea postului de *capelan* temporal pe lângă parohul Nicolae Popa, pe parohia de clasa I. din comuna **Foeni**, județul Torontal, protopresbiteratul Ciacovei se publica concurs de capelan cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în Foaia Diecezană.

Beneficiile stabilite sunt:

1. Din sesiunea parohială de 30 jugere 1203 st □ (□) una a treia parte.
2. Din birul parohial uzuat (□) una a treia parte.
3. Taxe stolare și alte venituri accidentale, (□) una a treia parte din emolumentele parohiei.

Alegândul capelan se va îngriji de locuința, va suporta toate dările și competențele după beneficiul său.

Dela recurenți se cere calificarea prescrisă în regulamentul congr. pentru parohii de clasa I. având recursul adresat comitetului parohial din Foeni a-1 înainta P. On. Oficiu protopresbiteral în Ciacova, județul Timiș.

Recurenții după prealabila încuviințare a protopresbiterului concernent, în termenul legal au a se prezenta în sânta biserică în vre-o Duminică sau sârbătoare spre ași arata dexteritatea în cântare, oratorie și cele rituale.

Foeni, din ședința comitetului parohial ținută la 1 Novembre 1919. 2—3

Pavel Bogdan
președinte ad hoc.

Procopie Șimian
notarul comitetului.

În conțelegere cu mine: *Augustin Ghilezan*, protopresb.

Pentru îndeplinirea postului de *paroh* la parohia de clasa a III-a din comuna **Surducul-mare** se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Foaia Diecezană pe lângă următoarele emolumente:

1. Sesiunea parohială constătătoare din 64 jugere cat. și un intravilan.

2. Birul uzuat.

3. Stola uzuată.

Dările publice după sesiune și intravilan, are să le suporte preotul usufructuar.

Recurenții își vor înainta petițiunile Oficiului protopresbiteral gr. or. român din Boșca-Montana în termenul statutar, având a se prezenta în una din Duminici poporului în sf. biserică spre ași arata dexteritatea în oratorie și cântare.

Surducul-mare 12 25 Novembre 1919. 2—3

Petru Ișfan m. p.
preș. com. par.

Vesa Albu m. p.
not. com. par.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Se escrie concurs pentru întregirea definitivă a *parohiei* a doua din **Broșteni** protopresbiteratul Oraviței, care parohie este de clasa a III-a, cu termen de recurgere 30 zile dela prima publicare a concursului în Foaia Diecezană.

Emolumentele sunt:

1. O sesiune parohială de 30 jugere.
2. Câte 2 coroane dela fiecare casa titulo „Bir”
3. Stola uzuată.

Alesul paroh are a suporta toate sarcinile după sesiunea parohială ce o folosește.

Concurenții au să-și înainteze recursele ajustate cu documentele prescrise și adresate comitetului parohial din Broșteni, Prea Onoratului Oficiu protopresbiteral gr. or. rom. în Oravița-montară, și a se prezenta în vre-o Duminică ori sârbătoare în sf. biserică spre ași arata dexteritatea în cântare și oratorie.

Broșteni din ședința comitetului parohial ținută la 15 Decembre st. v. 1919. 2—3

Ilie Ciorei
președ. com. par.

Titu Ciorei
not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Cornel Ștefan* administrator protopresbiteral.

PRIMA CASSA DE PASTRARE DIN CARANSEBEȘ.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai „Primei Casse de păstrare din Caransebeș” sunt invitați la

XLIII. ADUNARE GENERALĂ ORDINARĂ

care se va ținea în Caransebeș la 7 Aprilie 1920 st. n. la 11 ore a. m. în localitățile Institutului.

Ordinea zilei:

1. Alegerea duor acționari pentru autenticarea protocolului.
  2. Raportul Direcțiunii și Comitetului de supraveghiere despre anul de gestiune expirat. Pertractarea bilanțului. Darea absolutului. Propunerea Direcțiunii și Comitetului de supraveghere referitor la distribuirea profitului net.
  3. Alegerea membrilor în Direcțiune în urma locurilor devenite vacante și sortate, precum și alegerea membrilor din Comitetul de supraveghere.
  4. Modificarea §-lui 1 din statute.
  5. Propuneri insinuate în sensul statutelor.
- C a r a n s e b e ș, 19 Martie 1920.

DIRECȚIUNEA.

NB. §. 12 din statut. Fiecare acție îndreptățește în adunarea generală la un vot. La esecutarea votizării e de lipsă ca acția cu cuponul să fie cel puțin cu 3 zile înainte de Adunarea generală depusă și cel puțin cu 30 de zile înainte de depunere în cartea acțiilor, transcrisă pe numele deponentului.

	Cor.	f.
Cassa în număr — Kassavorrat	1276475	49
Capitale elocote la institute — Bei Instituten plazierte Kapitalien	589423	48
Portofoliul cambial — Wechsel-Portefeuille	1777338	68
Împrumuturi hipotecare cu anuități — Amort. Hypotekar-Darlehen	187965	97
Împrumuturi hipotecare — Hypotekar-Darlehen	11925	—
Dătorii orașului Caransebeș — Schwebendes Darlehen der Stadt Caransebes	650000	—
Împrumut pe amanete — Pfandvorschüsse	5518	—
Efecte — Wertpapiere	2140690	93
Centrala pentru fertul spirtuoaselor: — Zentral Brennerei:		
Cauțiunea în hârtii de valoare la perceptoratul român — Rom. Staats-Wertpapier Kautiön	600000	15
Inventar, aranjament, butoaie — Inventar, Einrichtung, Gebinde, Bottiche	196001	—
Marfă în deposit — Waren Vorrat	391305	—
Debitori în Co. Crt. cu acoperire hipotecară și cu efecte; anticipațiuni pe împr. de războiu — Konto-Korrent Debitoren hypot. und mit Wertpapieren gedeckt, ferner Vorschüsse auf Kriegsanleihe	9259037	07
Cuponi — Kupons	706	58
Mobilier — Inventar	1	—
Edificiul institutului — Instituts Gebäude	236000	—
Realități — Immobilien	33976	68
Posiții transitoare — Transitorische Posten	40436	24
	17396801	27

SPESE — LASTEN

CONTUL PROFIT ȘI PERDERI

	Cor.	f.
Interese de depuneri — Einlagzinsen	244813	26
Interese după împrumutul de războiu lombardat — Kriegsanleihe Lombard Zinsen	185326	79
Interese după împrum. hipot. cedate — Cedierte Hypotekar-Darlehen-Zinsen	7857	29
Centrala pentru fertul spirtuoaselor: — Zentral Brennerei:		
Material brut, darea de producțiune, competița erarială și spese de producțiune — Rohma- terial, Spiritussteuer, aerarischer Preisanteil und Betriebskosten	1179808	28
Salare și bani de cuartir — Beamtengehalte und Quartierged	108710	88
Darea institutului — Geschäftssteuer	250000	—
Dare după interesele de depuneri — Einlagzinsensteuer	24481	32
Spese de birou — Geschäftsspesen	60790	91
Donațiuni — Spenden	1500	—
Spesele realităților — Immobilien Spesen	7914	43
Fondului pentru diferență de curs — Kursdifferenzen Fond	250000	—
Amortizări: Fondului de penziune — Pensionsfond	36732	53
Amortizarea pretensiunilor dubioase — Abschreibung Dubioser Forderungen	35991	99
Profit net — Reingewinn	415507	17
	2809434	85

Caransebeș,

DIRECȚIUNEA

Carol Schwab m. p.
director general — leit. Direktor.

Eduard Bastius m. p.

Petru Borțiu m. p.

Constantin Burdia m. p.

L'am revidat și aflat esact: — Geprüft und richtig befunden:

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE

Leopold Radó m. p.
președinte — Präses.

Robert

BILANZ-KONTO

PASIVA -- PASSIVA

	Cor.	f.
Capital societar : 7500 buc. acții à Cor. 200 -- total vărsat . . . Aktienkapital : 7500 Stück vollbezahlte à K 200 -- N. W. Aktien	1500000	--
Fond de rezervă* -- Reservefond*	530150	--
Fond pentru diferență de curs -- Kursdifferenzen Fond	500000	--
Fond de penzie -- Pensionsfond	50000	--
Visteria statului Rom. Königl. rom. Staat	128763	02
Pentru zidirea spitalului și sanatoriului în Caransebeș Für in Karansebes zu erbauendes Spital und Sanatorium	3000	--
Depuneri spre fructificare Einlagen	8841746	96
Imprumuturi ipot. cedate Cedierte Hypotekar-Darlehen	463249	31
Cauțiuni Kautionen	600000	--
Imprumut ipot. pe casa institutului -- Instituts Gebäude lastendes Hyp.-Darlehen	129186	25
Creditori -- Kreditoren	988973	60
Creditori pentru lombardul imprum. de războiu Kriegsanleihe Lombard Kreditoren	2878650	--
Dividende neridicate -- Unbeobene Dividende	11968	--
Darea după interesele de depunere Einlagzinsensteuer	37062	99
Posiții transitoare -- Transitorische Posten	318543	97
Profit net Reingewinn	415507	17
	17396801	27

*La caz de acceptare a propunerii Direcționale, fondul de rezervă ar crește la Cor. 600000
 *Nach Annahme des Directionsantrages wird der Reservefond K 600000 -- betragen.

GEWINN UND VERLUST-KONTO

VENITE -- ERTRÄGNISSE

	Cor.	f.
Venit transpus din 1918 -- Gewinnvortrag vom Jahre 1918	11810	68
Venitul brut al centralei pentru fertul spirtuoaselor, interese, provizii și diverse venit Central Brenneri Waren Brutto Einnahme, Zinsen, Provisionen u. Diverse Erträge	2757372	16
Interese dela Efecte -- Wertpapiere-Zinsen	21291	95
Chirii și venit dela realități -- Hausmiete und Erträge nach Immobilien	18320	06
Incurs din pretensiuni amortizate -- Eingeflossene abgeschriebene Forderungen	640	--
	2809434	85

31 Decembrie 1919.

Norbert Fischer m. p.
 director executiv -- Geschäftsführender Direktor.

DIE DIREKTION:

Carol Emmer m. p.   **Dr. Benő Hegyesi** m. p.   **Ignatie Rezacs** m. p.   **Friedrich Pauck** m. p.

DER AUFSICHTSRAT:

Halle m. p.   **Alexandru Reichl** m. p.

Einladung.

Die p. t. Aktionäre der „Handels- und Gewerbebank Aktiengesellschaft in Karánsebes in Liquidation“ werden zu der in Karánsebes am 11. April 1920 vormittags 11 Uhr im Sitzungssaale der Ersten Karánsebeser Sparcassa abzuhaltenden

ausserordentlichen Generalversammlung

hiemit höfl. eingeladen.

Tagesordnung:

1. Wahl zweier Aktionäre zur Authentizierung des Protokolles.
2. Vorlage der Vereinbarung mit der Ersten Karánsebeser Sparcassa bezüglich Übernahme der Activen und Passiven.
3. Auflösung der Anstalt.

Vermögen	Vermögen-Ausweis	Laſten
Von der Ersten Karánsebeser Sparcassa · K. 105.000	Aktienkapital · K. 150.000	K. 150.000
Verlust · · · · · „ 45.000		
	K. 150.000	

Zufolge Übernahme der Activen und Passiven durch die Erste Karánsebeser Sparcassa wird eine Actie der Handels und Gewerbebank mit K. 70.— vom 12. April 1920 angefangen durch die Erste Karánsebeser Sparcassa eingelöst.

Karánsebes, den 31. Dezember 1919.

Das Liquidationskomitee.

Geprüft u. richtig befunden:
Der Aufsichtsrat.

Librăria ſi Tipografia Diecezană, Caransebeſ.

La Librăria ſi Tipografia noastră diecezană află imediat aplicare

un contabil sau contabilă

versați în compunerea bilanțului. Reflectanții să-și înainteze oferta Consistorului diecezan — prin administrația Librăriei ſi Tipografiei diecezane Caransebeſ, — indicând totodată ſi pretențiile de ſalar.

Nr. 2468 E. 1919.

Consistorul eparhial.

La „Tipografia diecezană“ din Caransebeſ

se primesc

4 elevi

în condiții avantajoase.

Informații se dau la conducătorul stabilimentului.

Cel mai bun ſi cel mai ieftin calendar din părțile noastre este

Calendarul Românilui

Cumpărați *Calendarul Românilui*, care cu o estin- dere de peste 160 pagini costă numai 5 coroane ſi se capătă la Librăria diecezană din Caransebeſ.

FIUL LUI ANTONIU NOVOTNY,

turnătorie de clopote
ſi fabrică de scaune de fier pentru clopote

Timișoara-Fabric.

15—52 Calculări de preț se trimit gratuit.